

Inventaris van het archief van de Sint-Gangulfusparochie te Paulatem

1633-1835

ANNELIES SOMERS EN JOKE VERFAILLIE

L Y S T

Der Plaetsen en Dagen op de welke de GEDUERIGE AENBIDDINGE gehouden word in het AERTS-BISDOM van MECHELEN

JANUARIUS.

- 1 Grimbergen, de Abdy.
- 2 Burst Bambrugge.
- 3 Buysingen.
- 4 Humelghem.
- 5 Liedekerke.
- 6 Wakkerzele.
- 7 Huysingen.
- 8 Dworp.
- 9 Steenuffel.
- 10 Ternath.
- 11 Lerbeke.
- 12 Vilvoorden, O.-L.-V. ten Troost.
- 13 Bodeghem.
- 14 Capellen van den H. Huldarius.
- 15 Beckezeel.
- 16 Assent.
- 17 Bael.
- 18 Wambeke.
- 19 Lombeek, (Ste. Cathlyne)
- 20 Audenaek.
- 21 Holsbeke.
- 22 Oudeghem.
- 23 Sinte Mertens Lennick.
- 24 Sarladinghen.
- 25 Ronsse, de Parochiale Kerke van Sinte Peeters.
- 26 Berchem, Succurs. van Audenaek.
- 27 Linckenbeke.
- 28 Michelbeke.
- 29 Erteghem.
- 30 O.-L.-V. Oudenhove.
- 31 Pamele.
- 32 Gelrode.
- 33 Godveerdeghem.
- 34 Rebecq.
- 35 Vossem.
- 36 Rood - Klooster, Priorye.
- 37 Weerde.
- 38 Tremeloo Succurs. van Werchter.
- 39 Neeroeckerzeel.
- 40 Rebecq, le Couvent.
- 41 Anderlecht en Geeraertsberge de PP. Minimen.
- 42 Lemberghen.

FEBRUARIUS.

- 1 O.-L.-V. Lombeek.
- 2 Beersel.
- 3 Herent.
- 4 Jette.
- 5 Liefderingen.
- 6 S. Quintens Lennick.
- 7 Gaesbeke.
- 8 Velsike.
- 9 Berchem, District van Brussel.
- 10 Landscouter Succursale van Gysenzele.
- 11 Muysen.
- 12 Nukerke.
- 13 Op-Brackel.
- 14 Volkeghem.
- 15 Blaesveld.
- 16 Borg - Lombeek.
- 17 Cortenberg.
- 18 Erps.
- 19 Heffen.
- 20 Melissen.
- 21 Moortzele.
- 22 Neder - Eenaeme.
- 23 Quarimont.
- 24 Smecribbe.
- 25 Aspelare.
- 26 Schendelbeke.
- 27 Cortenberg, d'Abdy.
- 28 Elst.
- 29 Vliesenbeek.
- 30 Rossem.
- 31 Denderhauthem.
- 32 Watermael.
- 33 Seghelsm.
- 34 Woubrechtghem.
- 35 Moerbeke.
- 36 Beerth.
- 37 Ter Cameren, d'Abdy.
- 38 Eyseringe Succursale van Ste. Quintens-Lennick.
- 39 Idghem.
- 40 Quers.
- 41 Wommersom.
- 42 Parick.
- 43 Tubize.
- 44 M...

MAERTE.

- 1 Meuseghem.
- 2 Beerthem.
- 3 Meerbeek, District van Loven.
- 4 Wilssele.
- 5 Rotselaer.
- 6 Appelsterre.
- 7 Impe.
- 8 Mechelen, de PP. Predikheeren.
- 9 Ninove, de Parochiale Kerke.
- 10 Betecom.
- 11 Rillaer.
- 12 Rhode, St. Agatha.
- 13 Nodebais.
- 14 Schaffem.
- 15 Onckerzele.
- 16 Bael onder Aerschot.
- 17 Hamme.
- 18 Sententelneckx.
- 19 Machelen.
- 20 Wichelen.
- 21 Nethen.
- 22 Elsen.
- 23 Eppeghem.
- 24 Merlebeke.
- 25 Archennes.
- 26 Rosiere.
- 27 Vlierbeek, de Abdy.
- 28 Het Klooster van kleynen Bygaerde.
- 29 Grez.
- 30 Wesemael.
- 31 Miskom.
- 32 Over - Heembeek.
- 33 Tervueren, de PP. Capucien.
- 34 Saventhem.
- 35 Voorde.
- 36 Hemelveerdeghem.
- 37 Steenhuyse.
- 38 Neeryssche.

APRIL.

- 1 Doiseau Succursale de Grez.
- 2 Everberghe.
- 3 Blanden Succursale van Bierbeek.
- 4 Brussel, de Collegiale Kerke van de H. Gudula.
- 5 Waerebeke.
- 6 Corbeek over Deyle.
- 7 Buecken.
- 8 Tildonck.
- 9 Bayssem.
- 10 Velthem.
- 11 Winxele.
- 12 Corbeek over Loo.
- 13 Geeraertsberghe, het Klooster van Hunneghem.
- 14 Loven, de PP. Capucien.
- 15 Brussel, de Capelle van S. Anna.
- 16 Heverlé.
- 17 Linden.
- 18 Bierbeek.
- 19 Lovenjoul.
- 20 Rhode, de PP. Peeters.
- 21 Cortryck.
- 22 Oudenborg.
- 23 S. Jooris Weerd.
- 24 Oultre.
- 25 Cortenaacken.
- 26 Winghe.
- 27 Hout - Heverlé.
- 28 Lubbeek.
- 29 Loven, het Klooster onder de Borgt.
- 30 Pellenberg.
- 31 Letterhauthem.
- 32 Wersbeke.

M E Y.

- 1 Brussel, de Capelle Prochie.
- 2 Strombeek.
- 3 Bossut.
- 4 Campenhout.
- 5 Erembodeghem.
- 6 Peeters Leeuw.
- 7 Ophem.
- 8 Overysche.
- 9 Assche.
- 10 Mechelen, de PP. Augustynen.
- 11 Ayghem.
- 12 Brussel, de Ursulinen.
- 13 Baerdegghem.
- 14 Zulsike.
- 15 Bollebeke.
- 16 Het Aerts-Bisschoppelyk Seminarie.
- 17 Ronsse, het Gast-huys.
- 18 Thienen, de PP. Minderbroeders.
- 19 Cobbeghem.
- 20 Oosterzele.
- 21 Dender - Leeuw.
- 22 Dender - Leeuw.
- 23 Litsberghe Succursale van Haalen.
- 24 Schoonaerde Succursale van Wichelen.
- 25 Loven, de Swerte - Zusters.
- 26 Esschene.
- 27 Aelst, de Swerte - Zusters.
- 28 Haeltert.
- 29 Santberghe.
- 30 Bootendaal, de PP. Minderbroeders.
- 31 Iddergem.
- 32 Loven, het Klooster der Engelsche Nonnen.
- 33 Hofstade.
- 34 Thienen, de PP. Lieve-Vrouwe-Broeders.
- 35 Loven, het Collegie der PP. Oratoren.
- 36 Otterghem Succursale van Eron-

JUNIUS.

- 1 Brussel, het kleyn Begyn.
- 2 Nieuwerkerke.
- 3 Opwyck.
- 4 Welle.
- 5 Munte.
- 6 Wiese.
- 7 Zellick.
- 8 Tesselt.
- 9 Lang - Dorp.
- 10 Smetlede Succursale van gem.
- 11 Melsbroeck.
- 12 Brussel, de PP. Augustynen.
- 13 Bonheyde.
- 14 Vorste, de Abdy.
- 15 Kersbeke.
- 16 Ledeberg.
- 17 Linthout.
- 18 Aerschot, de PP. Capucien.
- 19 Loven, het Gast-huys.
- 20 Groenendaal, de PP. Augustynen.
- 21 Brussel, de Engelsche.
- 22 Loven, de Priorye van Ste. Jans.
- 23 Auwerghem, de PP. Augustynen.
- 24 Anderlecht, de Collegiale Kerke van Ste. Jans.
- 25 Schriek.
- 26 Brussel, het groot Begyn.
- 27 Thisselt Succursale van broeck.
- 28 Thienen, de PP. Bogard.
- 29 Geeraertsberghe, het Klooster.
- 30 Zoutleeuw, het Klooster.
- 31 Wolfdonck.
- 32 Parck, d'Abdy.
- 33 Brussel, de Parochiale Kerke van Coudenberg.
- 34 Denderwindeke.
- 35 Kerckem.
- 36 Euepghem.
- 37 Putte.
- 38 Schoorissee.
- 39 Semmersseeke.
- 40 Wemmel.
- 41 Jesus - Eyck.

INVENTARIS VAN HET ARCHIEF VAN DE
SINT-GANGULFUSPAROCHIE
TE PAULATEM

1633-1835

RIKSARCHIEF TE GENT
INVENTARISSEN

104

Naamsvermelding - Niet Commercieel - Geen Afgeleide Werken
CC BY-NC-ND
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/nl/>

Attribution - Pas d'Utilisation Commerciale - Pas de Modification
CC BY-NC-ND
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/fr/>

ISBN : 978 90 5746 590 1

Algemeen Rijksarchief

D/2013/531/032

Bestelnummer: Publ. 5228

Algemeen Rijksarchief
Ruisbroekstraat 2
1000 Brussel

De volledige lijst van onze publicaties kan u gratis bekomen op eenvoudig verzoek (publicat@arch.be)
of raadplegen op internet (<http://arch.arch.be>)

Nummer toegang: 292

Inventaris van het archief van de
**Sint-Gangulfusparochie
te Paulatem**

1633-1835

door

Annelies SOMERS en Joke VERFAILLIE

Brussel
2013

Wijze van aanvragen

Archiefstukken beschreven in deze inventaris, worden aangevraagd door het opgeven van het *nummer van de toegang*, vermeld op het titelblad en in de rechterbovenhoek van elke bladzijde:

292

en door opgave van het *bestanddeelnummer* dat u aantreft links vóór elke archiefbeschrijving.

Beperkingen inzake raadpleging en reproductie

Het archief is ouder dan 100 jaar en bijgevolg openbaar. De raadpleging is vrij. Voor de reproductie van archiefstukken gelden de voorwaarden en tarieven van toepassing in het Rijksarchief zoals verschenen in het Belgisch Staatsblad op 23 september 2011, onder voorbehoud van herziening.

Voorkeurvorm voor het citeren van het archief

Het verdient aanbeveling om het archief de eerste maal te citeren met zijn volledige naam. Nadien kan worden volstaan met een verkorte referentie.

Volledig: RIJKSARCHIEF TE GENT, *Sint-Gangulfusparochie te Paulatem*, nr.
[bestanddeelnummer]

Verkort: RAG, *KA Paulatem*, nr. [bestanddeelnummer]

INHOUDSOPGAVE

ALGEMENE BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF	7
ARCHIEF VAN DE SINT-GANGULFUSPAROCHIE TE PAULATEM.....	7
I. IDENTIFICATIE.....	7
II. GESCHIEDENIS VAN ARCHIEFVORMER EN ARCHIEF	7
A. Archiefvormer	7
1. <i>Naam</i>	7
2. <i>Geschiedenis</i>	7
a. Kerk en parochie.....	7
b. Armendis	8
B. Archief	8
1. <i>Geschiedenis</i>	8
2. <i>Verwerving</i>	8
III. INHOUD EN STRUCTUUR.....	9
A. Inhoud	9
B. Selecties en vernietigingen.....	9
C. Toekomstige aangroei/aanvullingen	9
D. Ordening.....	9
IV. RAADPLEGING EN GEBRUIK.....	10
A. Voorwaarden voor de raadpleging	10
B. Voorwaarden voor de reproductie.....	10
C. Taal en schrift van de documenten.....	10
D. Toegangen	10
E. Aanwijzingen voor het gebruik.....	10
V. VERWANT MATERIAAL	10
A. Bestaan en bewaarplaats van originelen	10
B. Bestaan en bewaarplaats van kopieën.....	10
C. Documenten met een verwante inhoud.....	11
D. Bibliografie	11
VI. BESCHRIJVINGSBEHEER	11
VII. BIJLAGE: LIJST VAN DESERVITORS	12
INVENTARIS.....	13
I. ARCHIEF VAN DE KERKFABRIEK	13
A. Algemeen	13
B. Beheer van kerkelijke goederen en gelden bestemd voor de eredienst.....	13
1. <i>Goederen</i>	13

2. <i>Renten</i>	14
3. <i>Fundaties, schenkingen en legaten</i>	14
C. Financieel beheer	14
1. <i>Boekhouding</i>	14
2. <i>Verantwoording</i>	15
II. ARCHIEF VAN DE PASTOOR	15
A. Regelgeving	15
B. Liturgie en cultus	17
III. ARCHIEF VAN DE ARMENDIS	17
A. Beheer van goederen en renten	17
B. Financieel beheer	17
1. <i>Boekhouding</i>	17
2. <i>Verantwoording</i>	17
CONCORDANS	21
INDEX OP PERSOONSNAMEN.....	23
INDEX OP PLAATSNAMEN	25

ALGEMENE BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

ARCHIEF VAN DE SINT-GANGULFUSPAROCHIE TE PAULATEM

I. IDENTIFICATIE

Referentie: BE RAG, KA Paulatem (514 - 684)
Nummer toegang: 292
Naam: Archief van Sint-Gangulfusparochie te Paulatem
Datering: 1633-1835
Beschrijvingsniveau: Archiefbestand
Omvang: 85 nrs.

II. GESCHIEDENIS VAN ARCHIEFVORMER EN ARCHIEF

A. ARCHIEFVORMER

1. NAAM

Sint-Gangulfusparochie te Paulatem.

2. GESCHIEDENIS

a. Kerk en parochie

Het patronaatsrecht over de parochie Paulatem werd uitgeoefend door het Heilig Kruiskapittel van Kamerijk. Aanvankelijk ressorteerde de parochie binnen het bisdom Kamerijk, om vanaf 1559 tot het aartsbisdom Mechelen en de dekenij Ronse te gaan behoren. Van de 13de tot de 15de eeuw werd de oorspronkelijk romaanse kerk (vermoedelijk 12de eeuws) in gotische stijl verbouwd en uitgebreid¹. Na de godsdienstoorlogen van de tweede helft van de 16de eeuw werden herstellingswerken uitgevoerd, waarna de kerk opnieuw gewijd werd door Karel Filips de Rodoan, heer van Beerlegem en bisschop van Brugge in 1602².

De diensten werden in regel verzekerd door de pastoor van Beerlegem. De aartsbisschop van Mechelen verleende in 1625 zijn goedkeuring aan een regeling die stelde dat de Beerlegemse pastoor zeventien keer per jaar zou voorgaan in Paulatem. In 1703 verzocht de parochie om de toelating tot bineren³, een gunst die door de aartsbisschop aan de pastoor werd verleend.

¹ AUGUSTYN B., *Archiefvormers in het gerechtelijk arrondissement Oudenaarde (Gidsen 57)*, Brussel, 2002, deel 2, p. 607.

² DHANENS E., *Provincie Oost-Vlaanderen, inventaris van het Kunstpatrimonium. Kanton Sint-Maria Horebeke*, Gent, 1971, deel VII, p. 158.

³ Onder bineren wordt begrepen het direct na elkaar opdragen van missen door eenzelfde priester op dezelfde dag. Zie VAN ZANTEN M., *Religieus erfgoed. Geïllustreerd lexicon*, Stichting Kerkelijk Kunstbezit in Nederland, 2008, p. 50.

De tienden van de pastoor bestonden uit alle offergaven en een bijdrage van 8 pond Vlaams vanwege de kerk, althans in 1657⁴.

De benoeming van de kerk- en armenmeesters gebeurde om de twee jaar. Doorgaans werden voor elke functie twee personen verkozen. Het ambt was onbezoldigd en de beoefenaars ervan werden bijgestaan door een ontvanger. De benoeming van de kerkmeesters van Paulatem gebeurde in de 17de eeuw door de pastoor en de dorpsheer⁵.

Tijdens de 18de eeuw vonden grote herstellingswerken plaats, onder meer aan het dak⁶. Het pastorijsgebouw dateert uit de tweede helft van de 18de eeuw, hoewel de parochie feitelijk niet over een eigen pastoor beschikte⁷. Ook de voltooiing van de sacristie dateert uit die eeuw, meer bepaald 1757⁸.

Voor een overzicht van de bewaarde kerkschatten en kunstwerken raadplege men de werken van De Brouwer en Dhanens zoals vermeld in de bibliografie, cf. infra.

b. Armendis

Tafels van de Heilige Geest of armendissen werden vanaf de tweede helft van de 13de en begin 14de eeuw op parochiaal niveau georganiseerd. Ze ondersteunden enkel de armen die tot de desbetreffende parochie behoorden en die een penning of loodje konden voorleggen⁹. Het beheer van deze instellingen was in handen van de armen- of Heilige Geestmeesters, terwijl de controle werd uitgeoefend door de dorpsmagistraat. Bedelingen gebeurden aan huis, meestal in de vorm van levensmiddelen, kledij, brandstof of geld. De inkomsten van de tafels waren vooral uit schenkingen afkomstig¹⁰. Een precieze “begindatum” voor de armentafel van Paulatem is niet gekend.

B. ARCHIEF

1. GESCHIEDENIS

Het archiefbestand in zijn huidige vorm kwam tot stand door het samenvoegen van archivalia uit het bestand oud kerkarchief van Paulatem met bescheiden afkomstig uit een kleine variareeks bewaard in het voormalige Rijksarchief te Ronse (zonder toegang). Over de verwerving en de historie van deze laatste verzameling is geen uitgebreide informatie beschikbaar. Ook uit het archieffonds Land van Gavere, bewaard op het Rijksarchief te Gent, werden enkele nummers gelicht die tot het oud kerkarchief van Paulatem behoren.

2. VERWERVING

Het oud kerkarchief van Paulatem werd op 13 mei 1965 door de kerkfabriek van Meerbeke overgebracht naar het Rijksarchief te Ronse¹¹. Na de sluiting van deze dienst op 1 oktober 2009 werd het bestand overgebracht naar het Rijksarchief te Gent.

⁴ DE BROUWER J., *Bijdragen tot de geschiedenis van de kerkelijke instellingen en het godsdienstig leven in het Land van Aalst tussen 1621 en 1796*, Dendermonde, 1975, deel 5, p. 365.

⁵ DE BROUWER J., *Bijdragen tot de geschiedenis*, deel 1, p. 359-363.

⁶ DHANENS E., *Inventaris*, p. 157-158.

⁷ DHANENS E., *Inventaris*, p. 172.

⁸ DE BROUWER J., *Bijdragen tot de geschiedenis*, deel 2, p. 491.

⁹ DE MECHELEER L., *Armoede in de Late Middeleeuwen*, in DE MECHELEER L., *De armoede in onze gewesten van de Middeleeuwen tot nu*, Brussel, 1991, p. 29.

¹⁰ MARECHAL G., *Armen- en ziekenzorg in de Zuidelijke Nederlanden (11de-14de eeuw)*, in *Algemene Geschiedenis der Nederlanden*, Haarlem, 1980, deel II, p. 254-280.

¹¹ AUGUSTYN B., *Archiefvormers*, p. 607.

III. INHOUD EN STRUCTUUR

A. INHOUD

Het overgeleverde archief bestaat in hoofdzaak uit documenten betreffende de goederen, gelden en financiën van de kerkfabriek en de armendis van de 17de tot de eerste helft van de 19de eeuw. Daarnaast bleven uit de 18de en 19de eeuw bescheiden van de pastoor bewaard, voornamelijk betreffende regelgeving door kerkelijke en wereldlijke overheden.

B. SELECTIES EN Vernietigingen

Het archiefbestand omvat uitsluitend documenten daterend uit het ancien régime of ouder dan 100 jaar, bijgevolg waren geen selecties of vernietigingen aan de orde.

C. TOEKOMSTIGE AANGROEI/AANVULLINGEN

Onder voorbehoud van het terugvinden of het aanwerven van onbekende bescheiden afkomstig uit het oud kerkarchief van Paulatem, wordt geen aangroei van het huidige bestand verwacht.

D. ORDENING

Voor de ordening van dit bestand werd een archiefschema opgesteld conform de standaard van het Belgische Rijksarchief, geadapteerd volgens de eigenheid van de stukken¹². Gezien de geringe omvang van het archiefbestand werd ervoor geopteerd geen cesuur aan te brengen in de ordening van het archief die het concordaat van 1801 of het keizerlijke decreet op de kerkfabrieken van 1809 aanduidt. De basisstructuur, bestaande uit archief van achtereenvolgens de kerkfabriek, de pastoor en de armentafel, is als volgt:

- I. Archief van de kerkfabriek
 - A. Algemeen
 - B. Beheer van kerkelijke goederen en gelden bestemd voor de eredienst
 - 1. Goederen
 - 2. Renten
 - 3. Fundaties, schenkingen en legaten
 - C. Financieel beheer
 - 1. Boekhouding
 - 2. Verantwoording
- II. Archief van de pastoor
 - A. Regelgeving
 - B. Liturgie en cultus
- III. Archief van de armendis
 - A. Beheer van goederen en renten
 - B. Financieel beheer
 - 1. Boekhouding
 - 2. Verantwoording

¹² Gebaseerd op *Archiefschema voor het archief van een parochie*, in COPPENS H., *De ontsluiting van archieven. Richtlijnen en aanbevelingen voor de ordening en beschrijving van archieven in het Rijksarchief (Miscellanea Archivistica. Manuale 21)*, Brussel, 1997, p. 462-474. Zie ook DE KEYZER W., MINKE A., VAN DER EYCKEN M. en VAN LAERE R., *Richtlijnen en aanbevelingen voor het beheer van het archief van de kerkfabriek en van andere parochiearchieven (Miscellanea Archivistica. Studia 96)*, Brussel, 1997.

IV. RAADPLEGING EN GEBRUIK

A. VOORWAARDEN VOOR DE RAADPLEGING

Het archief is ouder dan 100 jaar en bijgevolg openbaar. Voor het raadplegen van de stukken is geen bijzondere toelating vereist.

B. VOORWAARDEN VOOR DE REPRODUCTIE

Voor de reproductie van archiefstukken gelden de voorwaarden en tarieven van toepassing in het Rijksarchief zoals verschenen in het Belgisch Staatsblad op 23 september 2011, onder voorbehoud van herziening.

C. TAAL EN SCHRIFT VAN DE DOCUMENTEN

Het merendeel van de archiefbescheiden is in een eigentijdse hand in het Nederlands of Frans opgesteld. Gedrukte stukken of documenten in het Latijn werden in een secundair beschrijvingskenmerk als dusdanig aangeduid.

D. TOEGANGEN

Deze inventaris vervangt de bestaande toegang, met name VAN DER DONCKT R., *Paulatem*, in *Inventarissen van archieven van kerkfabrieken (Oud Regiem). Deel I* (Rijksarchief te Ronse, toegang 201/64). Ook bescheiden vermeld in RENSON S., *Inventaris van het archief van het Land van Gavere* (Rijksarchief te Gent, toegang 085) werden in de nieuwe toegang opgenomen.

E. AANWIJZINGEN VOOR HET GEBRUIK

De aanwezige archiefstukken in dit bestand werden gedetailleerd beschreven. Een index van persoons- en plaatsnamen is voor de raadpleger een extra hulpmiddel. De documenten kunnen worden aangevraagd door het opgeven van het nummer van de toegang, namelijk 292 en het bestanddeelnummer dat wordt aangetroffen links vóór elke archiefbeschrijving.

Het verdient daarenboven aanbeveling om, bij het verwijzen naar documenten in een wetenschappelijke tekst, het archief de eerste maal te citeren met zijn volledige naam. Nadien kan worden volstaan met een verkorte referentie¹³.

V. VERWANT MATERIAAL

A. BESTAAN EN BEWAARPLAATS VAN ORIGINELN

De originele parochieregisters van Paulatem werden overgebracht naar het Rijksarchief te Beveren.

B. BESTAAN EN BEWAARPLAATS VAN KOPIEËN

Een kopie van parochieregisters betreffende dopen, huwelijken en begrafenissen voor de respectievelijke jaren 1625-1796, 1625-1796 en 1627-1796 wordt ter plaatse bewaard bij het modern kerkarchief (cf. infra). In de leesalen van de Rijksarchieven van Beveren en Kortrijk

¹³ Respectievelijk

- volledig: RIJKSARCHIEF TE GENT, *Sint-Gangulfusparochie te Paulatem*, nr. [bestanddeelnummer]

- verkort: RAG, *KA Paulatem*, nr. [bestanddeelnummer]

zijn deze parochieregisters eveneens op microfilm raadpleegbaar voor de periode 1714-1796. Ze zijn bovendien in digitale vorm beschikbaar via zogenaamde *thin clients* in de leeszaal van alle Belgische Rijksarchieven.

C. DOCUMENTEN MET EEN VERWANTE INHOUD

Verwante bescheiden bevinden zich in het modern kerkarchief van Paulatem, dat ter plaatse wordt bewaard. Voor een overzicht, zie VAN BOCKSTAELE G., *Inventarissen van de archieven van de Protestantse kerk te Horebeke (Korsele) en de Katholieke kerken van Zwalm, deel 2 (Nederzwalm, Paulatem, Roborst, Rozebeke, Sint-Blasius-Boekel, Sint-Denijs-Boekel en Sint-Maria-Latem) (Oost-Vlaams Verbond van de Kringen voor Geschiedenis, reeks II - inventarissen 8)*, Zottegem, 2008.

Verder bevindt zich in het archief van het Land van Gavere een reeks verpachtingsakten van kerktienden en kerkgoederen uit de 18de eeuw, die door de schepenbank als een bijzondere reeks binnen de akten en contracten werd bewaard. Zie VERFAILLIE J., *Inventaris van het archief van het Land van Gavere* (Rijksarchief te Gent), ter perse.

In de reeks M (toegang 020/M, "Aartsbisdom Mechelen. Serie M", archivalia door het aartsbisdom overgemaakt aan het bisdom Gent) bevindt zich binnen de vreemde archieven van de Sint-Baafsabdij en het bisdom Gent onder nummer 117 een bestanddeelnummer met archivalia betreffende Paulatem voor de periode 1625-1707. Zie hiervoor GYSSELING M., *Sint-Baafs en Bisdom Gent. Inventarissen van 'vreemde' archieven*, (Rijksarchief te Gent, toegang 020/3) p. 94-102.

D. BIBLIOGRAFIE

AUGUSTYN B., *Archiefvormers in het gerechtelijk arrondissement Oudenaarde (Gidsen 57)*, Brussel, 2002, 2 dln.

DE BROUWER J., *Bijdragen tot de geschiedenis van de kerkelijke instellingen en het godsdienstig leven in het Land van Aalst tussen 1621 en 1796*, Dendermonde, 1975, 4 dln.

DHANENS E., *Provincie Oost-Vlaanderen, inventaris van het Kunstpatrimonium. Kanton Sint-Maria Horebeke*, Gent, 1971.

VAN BOCKSTAELE G., *Inventarissen van de archieven van de Protestantse kerk te Horebeke (Korsele) en de Katholieke kerken van Zwalm, deel 2 (Nederzwalm, Paulatem, Roborst, Rozebeke, Sint-Blasius-Boekel, Sint-Denijs-Boekel en Sint-Maria-Latem) (Oost-Vlaams Verbond van de Kringen voor Geschiedenis, reeks II - inventarissen 8)*, Zottegem, 2008.

VI. BESCHRIJVINGSBEHEER

De inventarisatie van dit bestand werd anno 2012 uitgevoerd door Joke Verfaillie en Annelies Somers. De ordening gebeurde op basis van de richtlijnen en de model-archiefschema's uit DE KEYZER W., MINKE A., VAN DER EYCKEN M. en VAN LAERE R., *Richtlijnen en aanbevelingen voor het beheer van het archief van de kerkfabriek en van andere parochiearchieven* (*Miscellanea Archivistica. Studia* 96), Brussel, 1997 en COPPENS H., *De ontsluiting van archieven. Richtlijnen en aanbevelingen voor de ordening en beschrijving van archieven in het Rijksarchief* (*Miscellanea Archivistica. Manuale* 21), Brussel, 1997. Ook in de beschrijvingen werden de richtlijnen uit dit laatste handboek gevolgd, evenals die van de *International Council on Archives*. Hiervoor werd een beroep gedaan op de Nederlandse vertaling van ISAD(G): *Algemene Internationale Norm voor Archivistisch beschrijven*,

Antwerpen, Leuven, Amsterdam, 2004, aangevuld met de *Richtlijnen voor de inhoud en vormgeving van een archiefinventaris*, Brussel, augustus 2012. Voor de algemene beschrijving van het archief werd geput uit naslagwerken, hierboven en in voetnoten vermeld.

VII. BIJLAGE: LIJST VAN DESERVITORS¹⁴

Onder deservitoren worden waarnemende pastoors bedoeld. In het geval van Paulatem waren de pastoors van Beerlegem telkens deservitor van de parochie¹⁵. Uitzonderingen hierop vormen¹⁶:

Theodorus van Balen	deservitor	25/09/1724	eveneens deservitor in Mere
Petrus-Joannes D'Hoye	deservitor	26/06/1788	voorheen coadjutor te Oombergen

¹⁴ Gebaseerd op de lijst voorkomend bij DE BROUWER J., *Bijdragen tot de geschiedenis*, deel 5, p. 269.

¹⁵ De Brouwer geeft in zijn overzicht niet aan vanaf welk moment dit het geval was en of de waarnemende priesters van Beerlegem ook in Paulatem als deservitor actief waren. Voor een overzicht van de pastoors en bedienaars in Beerlegem, zie DE BROUWER J., *Bijdragen tot de geschiedenis*, deel 5, p. 233-234.

¹⁶ In welke parochie deze figuren als pastoor benoemd waren, is niet geweten.

INVENTARIS

I. ARCHIEF VAN DE KERKFABRIEK

A. ALGEMEEN

1. Inventaris van het archief van de kerkfabriek van Paulatem, bestaande uit negen stukken.
1791 1 stuk
Gedeeltelijk in het Latijn.

B. BEHEER VAN KERKELIJKE GOEDEREN EN GELDEN BESTEMD VOOR DE EREDIENST

1. GOEDEREN

2. Legger van de tiendgronden van Paulatem, houdende gegevens vanaf 1682.
1705 1 omslag
Fol. 1 ontbreekt.
- 3-4. Verpachtingsakten met voorwaarden, verleden voor de schepenbank van Gavere.
1713, 1719 2 katernen
 3. Kerkgoederen: zes jaar, vanaf kerstavond 1712.
17 maart 1713
 4. Kerktiende: één jaar, vanaf Sint-Jansmis 1719.
28 juni 1719
5. Bekendmaking betreffende de verkoop van een stuk bosgrond te Paulatem ten voordele van de kerk, verkocht door wijlen Gillis de Staercke.
20 december 1753 1 stuk
6. Uittreksel uit de amortisatieakte van het district Ronse betreffende de kerk- en armengoederen van Paulatem, zoals oorspronkelijk opgesteld op 22 december 1756, geregistreerd door de Rekenkamer op 18 februari 1757 en door de fiscalen van de Raad van Vlaanderen op 13 juni 1757.
1757 1 katern
7. Instructie met bijgevoegd voorbeeldformulier betreffende de declaratie van inkomsten en uitgaven van religieuze instellingen, opgesteld volgens keizerlijk edict van 22 mei 1786.
1786 2 stukken
Gedrukt.

2. RENTEN

8. Akte van constitutie van een rente met bijhorende kwitantie, verleden voor de schepenbank van Gavere ten laste van Jacques Vaten fs. Arent en ten voordele van de kerk.
8 november 1640 en 1651 1 stuk
Perkament.

3. FUNDATIES, SCHENKINGEN EN LEGATEN

- 9-12. Testamenten, houdende bepalingen ten voordele van de kerk, onder meer fundaties van jaargetijden.
1731, 1766, 1768, 1794, 1821 1 katern en 3 stukken
9. Van Ferdinandus de Wale fs. Jan, geattesteerd door pastoor Joannes van Huffel.
25 mei 1731 1 katern
10. Van Pieter de Paepe, luitenant-baljuw van het Land van Gavere, verleden voor notaris Pieter Joannes Ghyselinck te Gavere.
14 mei 1766 1 stuk
11. Van Elisabeth Seeuws, weduwe van Pieter de Paepe, verleden voor notaris Pieter Joannes Ghyselinck te Gavere.
14 juli 1768 1 stuk
12. Van Françoise Carpentier, vertegenwoordigd door voogd Constantinus Codde uit Meilegem, met aantekening betreffende de uitvoering van het testament.
23 september 1794 en 27 februari 1821 1 stuk
13. Akte van fundatie van een jaargetijde door Isabelle Seeuws, weduwe van Pieter de Paepe en vertegenwoordigd bij procuratie door Egidius vander Meeren, verleden voor de schepenbank van Baudries te Dikkelvenne.
8 september 1778 1 katern
14. Uittreksel uit een verkoopsakte, oorspronkelijk verleden door de erfgenamen van Isabelle Seeuws op 25 november 1778 voor een onbekende instantie, betreffende de financiering van twee jaargetijden.
Eind 18de eeuw 1 stuk

C. FINANCIEEL BEHEER

1. BOEKHOUDING

15. Kwitantie, afgeleverd door Jacques van Overstraeten als ontvanger van de domeinen betreffende bedragen die de kerk en de armendis van Paulatem diende te betalen voor geamortiseerde goederen.
27 september 1756 1 stuk
Perkament.
- 16-17. Beknopte staten van ontvangsten en uitgaven van de kerkfabriek.
1776-1785, 1835 2 stukken
16. 1776-1785
17. 1835

2. VERANTWOORDING

18-23.	Kerkrekeningen.
1648-1649, 1719-1720, 1767-1778	6 katernen
18.	Fragment, door een onbekende ontvanger.
1648-1649	
19.	Door Daniël Verloo.
1719-1720	
20.	Door Francis Buijsse.
1721-1722	
21.	Door Philippe Buijsse.
1767-1772	
22.	Door Jan Baptiste vander Linden.
1773-1775	
23.	Door Joannes Franciscus van Caneghem, als procureur aangesteld
voor het sterfhuis van Jan Baptiste vander Linden.
1776-1778	
24.	Aantekeningen, oorspronkelijk gevoegd als bijlage bij de kerkrekening.
1796	1 stuk

II. ARCHIEF VAN DE PASTOOR

A. REGELGEVING

25-27.	Mandementen van Thomas Philippus [D'Alsace-Boussut], aartsbisschop van
Mechelen.
1751-1752, 1756
Gedrukt.	3 stukken
25.	19 mei 1751
Gedeeltelijk in het Latijn.	
26.	13 maart 1752	
27.	3 november 1756	
28-44.	Mandementen van Joannes Henricus [Von Frankenberg], aartsbisschop van
Mechelen.
1763-1794 (met hiaten)
Gedrukt.	1 katern en 16 stukken
28.	13 januari 1763
In het Latijn.	1 stuk
29.	8 maart 1769
Gedeeltelijk in het Latijn.	1 stuk
30.	1 maart 1770
Gedeeltelijk in het Latijn.	1 stuk
31.	22 juni 1771
In het Latijn.	1 stuk
32.	18 september 1771	1 stuk
33.	15 januari 1773	1 stuk
34.	8 maart 1774
In het Latijn.	1 stuk
35.	10 januari 1775
In het Latijn.	1 stuk

36.	19 augustus 1778	1 stuk
37.	11 december 1780
In het Latijn.	1 stuk
38.	20 april 1781	1 stuk
39.	31 juli 1788	1 stuk
40.	24 december 1790	1 katern
41.	13 september 1792
In het Latijn.	1 stuk
42.	8 april 1793	1 stuk
43.	22 maart 1794
Gedeeltelijk in het Latijn.	1 stuk
44.	23 maart 1794
In het Latijn.	1 stuk
45.	Omzendbrief van landvoogd Karel van Lotharingen betreffende het huwen van personen in legerdienst.
31 mei 1771
Gedrukt.	1 stuk
46.	Open brief van Robertus Arbesser en Eusebius Trumann, vice-commissarissen van het Heilig Land, betreffende de spendering van aalmoezen.
5 augustus 1775
Gedrukt.	1 stuk
47-48.	“Vasten-bulle van zyne eminentie den hoogwaardigen heer cardinael aertsbisschop van Mechelen voor het jaar ...”, uitgebreide mandementen van Joannes Henricus [Von Frankenberg], aartsbisschop van Mechelen, betreffende de vasten.
1783-1784
Gedrukt.	2 katernen
	47. 8 februari 1783	
	48. 1 februari 1784	
49-52.	Ordonnanties van keizer Jozef II betreffende religieuze onderwerpen.
1786
Gedrukt.	4 stukken
	49. Betreffende processies en jubilea.
17 mei 1786	
	50. Betreffende de vrijmetselaars.
24 mei 1786	
	51. Betreffende huwen in het buitenland.
27 mei 1786	
	52. Betreffende de incompatibiliteit van beneficies.
27 juni 1786	
53.	Mandement, bestaande uit een herderlijke brief, gebaseerd op een tekst van de heilige Carolus Borromeus, betreffende het belang van de parochiekerk.
18 ^{de} eeuw
Gedrukt.	1 stuk
54.	Fragment van een mandement van de aartsbisschop van Mechelen betreffende de paasplicht.
18 ^{de} eeuw
Gedrukt.	1 stuk

B. LITURGIE EN CULTUS

55. “Krachtigh ghebedt ghebrocht uyt den hemel aen den paus Leo van den eenghel godts hetwelck hey daer naer ghesonden heeft aen keyser Carel...”, notitie houdende passages van het Krachtig Gebed aan keizer Karel V.
1746 1 stuk
56. “Lijst der Plaetsen en Dagen op de welke de geduerige aanbiddinge gehouden word in het Aerts-Bisdom van Mechelen”, inclusief “Roerende feest-dagen”, chronologische lijst van alle plaatsen binnen het aartsbisdom Mechelen waar het feest van de gedurige aanbidding gevierd wordt.
18de eeuw 1 stuk
Gedrukt.

III. ARCHIEF VAN DE ARMENDIS

A. BEHEER VAN GOEDEREN EN RENTEN

57. Verpachtingsakte met voorwaarden voor de verpachting van de armengoederen voor een periode van zes jaar, in te gaan op kerstavond 1638, verleden voor de schepenbank van Gavere.
7 oktober 1637 1 stuk
- Uittreksel uit de amortisatieakte van het district Ronse betreffende de kerk- en armengoederen van Paulatem, zoals oorspronkelijk opgesteld op 22 december 1756, geregistreerd door de Rekenkamer op 18 februari 1757 en door de fiscalen van de Raad van Vlaanderen op 13 juni 1757.
1757
Zie bestanddeelnnummer 6.

B. FINANCIËEL BEHEER

1. BOEKHOUDING

- Kwitantie, afgeleverd door Jacques van Overstraeten als ontvanger van de domeinen betreffende bedragen die de kerk en de armendis van Paulatem diende te betalen voor geamortiseerde goederen.
27 september 1756
Perkament.
Zie bestanddeelnnummer 15.

2. VERANTWOORDING

- 58-84. Armenrekeningen.
1633-1772 (met hiaten) 2 omslagen en 25 katernen
58. Door Jan vander Beken fs. Adrijaan.
1633-1635 1 katern
59. Door Jan de Waele.
1646-1647 1 katern
60. Door Aerent Lammens.
1648-1649 1 katern
61. Door Adriaen vanden Meersschaut.
1650-1651 1 katern

62.	Door Franscoys Meersschaut fs. Seger. 1658-1660	1 katern
63.	Fragment, door Andries Overloop. 1667-1668	1 katern
64.	Door de erfgenamen van Jooris Stevens. 1669-1670	1 katern
65.	Door Pieter de Vlieghere. 1681-1686 Beschadigd.	1 omslag
66.	Door Joos de Waele fs. Olivier. 1690-1694	1 katern
67.	Door Abraham van Meldert. 1698-1701	1 katern
68.	Door Abraham van Meldert. 1702-1706	1 katern
69.	Door Abraham van Meldert. 1707-1712	1 katern
70.	Fragment, door Marten Verhaeghen. 1713-1715	1 katern
71.	Fragment, door Joos vanden Berghe. 1716-1718	1 katern
72.	Door Joos Vanden Berghe. 1719-1720	1 katern
73.	Door Francis de Moor. 1721-1722	1 katern
74.	Door Francis de Moor. 1723-1726	1 katern
75.	Door Francis de Moor. 1727-1730	1 katern
76.	Door Herman de Waele. 1731-1733	1 katern
77.	Door Hermes de Waele. 1734-1736	1 katern
78.	Fragment, door een onbekende ontvanger. 1737-1739	1 katern
79.	Door Pieter Vermassen. 1740-1742	1 katern
80.	Fragment, door een onbekende ontvanger. 1743-1748	1 katern
81.	Fragment, door een onbekende ontvanger, met bewijsstukken. 1749-1754	1 omslag
82.	Fragment, door een onbekende ontvanger 1755-1760	1 katern
83.	Door Andries de Pelsemaecker. 1761-1766	1 katern
84.	Door Pieter Verloo. 1767-1772	1 katern

85. Purgatieve rekening, opgesteld door Andries de Pelsemaecker, betreffende
voorgaande rekeningen vanaf 1749.
22 september 1768 1 katern

CONCORDANS

oud nummer	nieuw nummer
KA Paulatem 1	1
KA Paulatem 2	18
KA Paulatem 3	19
KA Paulatem 4	20; zie ook OA Land van Gavere
KA Paulatem 5	22
KA Paulatem 6	17, 24
KA Paulatem 7	3-4
KA Paulatem 8	5
KA Paulatem 9	8
KA Paulatem 10	6, 15
KA Paulatem 11	2
KA Paulatem 12	9-14
KA Paulatem 13	55
KA Paulatem 14	58
KA Paulatem 15	59
KA Paulatem 16	60
KA Paulatem 17	61
KA Paulatem 18	62
KA Paulatem 19	63
KA Paulatem 20	64
KA Paulatem 21	65
KA Paulatem 22	66
KA Paulatem 23	67
KA Paulatem 24	68
KA Paulatem 25	69
KA Paulatem 26	70
KA Paulatem 27	71
KA Paulatem 28	72
KA Paulatem 29	73
KA Paulatem 30	74
KA Paulatem 31	75
KA Paulatem 32	76
KA Paulatem 33	77

KA Paulatem 34	78
KA Paulatem 35	79
KA Paulatem 36	80
KA Paulatem 37	81
KA Paulatem 38	82
KA Paulatem 39	83
KA Paulatem 40	85
KA Paulatem 41	57
KA Paulatem 42	16
OA Land van Gavere 99	21, 84
OA Land van Gavere 119	23
Varia 1	25-39, 41-44, 46, 53-54
Varia 3	7, 45, 49-52
Varia 5	40, 47-48
Varia 6	56

INDEX OP PERSOONSNAMEN

In deze index werden alle persoonsnamen opgenomen die in het inventarisgedeelte binnen een archiefbeschrijving vermeld worden, waarbij de cijfers verwijzen naar het relevante archiefbestanddeel. Indien een notatie van twee cijfers tussen ronde haakjes voorkomt, bijvoorbeeld (1-2), dan verwijst dit naar een pro-memoriebeschrijving die zich tussen beide bestanddeelnummers in bevindt.

A

ARBESSER, Robertus, 46.

B

BORROMEUS, Carolus, 53.

BUIJSSE, Francis, 20. -Philippe, 21.

C

CARPENTIER, Françoise, 12.

CODDE, Constantinus, 12.

D

D'ALSACE-BOUSSUT, Thomas Philip-
pus, 25-27.

DE MOOR, Francis, 73-75.

DE PAEPE, Pieter, 10-11, 13.

DE PELSEMAECKER, Andries, 83, 85.

DE STAERCKE, Gillis, 5.

DE VliegHERE, Pieter, 65.

DE WAELE, Herman, 76. -Hermes, 77. -
Jan, 59.

DE WALE, Ferdinandus, 9. -Jan, 9. -Joos,
66. -Olivier, 66.

G

GHYSELINCK, Pieter Joannes, 10-11.

J

JOZEF II, 49-52

K

KAREL V, 55.

L

LAMMENS, Aerent, 60.

LEO, 55.

M

MEERSSCHAUT, Franscoys, 62. -Seger,
62.

O

OVERLOOP, Andries, 63.

S

SEEUWS, Elisabeth/Isabelle, 11, 13-14.

STEVENS, Jooris, 64.

T

TRUMANN, Eusebius, 46.

V

VAN CANEGHEM, Joannes Franciscus,
23.

VANDEN BERGHE, Joos, 71-72.

VANDEN MEERSSCHAUT, Adriaen, 61.

VANDER BEKEN, Adriaan, 58. -Jan, 58.

VANDER LINDEN, Jan Baptiste, 22-23.

VANDER MEEREN, Egidius, 13.

VAN HUFFEL, Joannes, 9.

VAN LOTHARINGEN, Karel, 45.

VAN MELDERT, Abraham, 67-69.

VAN OVERSTRAETEN, Jacques, 15,
(57-58).

VATEN, Arent, 8. -Jaecques, 8.

VERHAEGHEN, Marten, 70.

VERLOO, Daniël, 19. -Pieter, 84.

VERMASSEN, Pieter, 79.

VON FRANKENBERG, Joannes Henri-
cus, 28-44, 47-48.

INDEX OP PLAATSNAMEN

In deze index werden alle plaatsnamen opgenomen die in het inventarisgedeelte binnen een archiefbeschrijving vermeld worden, waarbij de cijfers verwijzen naar het relevante archiefbestanddeel. Indien een notatie van twee cijfers tussen ronde haakjes voorkomt, bijvoorbeeld (1-2), dan verwijst dit naar een pro-memoriebeschrijving die zich tussen beide bestanddeelnummers in bevindt. Plaatsnamen in België werden niet nader geïdentificeerd.

B

BAUDRIES - *Zie Dikkelvenne.*

D

DIKKELVENNE, heerlijkheid Baudries, 13.

G

GAVERE, 3-4, 8, 10-11, 57.

GAVERE, Land van, 10.

M

MECHELEN, 25-44, 47-48, 54, 56.

MEILEGEM, 12.

P

PAULATEM, 1-2, 5-6, 15, (57-58).

R

RONSE, 6, (57-58).

V

VLAANDEREN, Raad van, 6, (57-58).

ISBN 978-90-5746-590-1

